

BWERANI

1

**BUKHU YAKUTOMA YA
UKATEKUMENO**

Ku Pangiza

Ma Katekista na ma Katecumeno!

Nsoka Arkidiocesano wa katekeze ali ku kupangizani katecismu wa Kutoma wa ukatekumeno, una dzina ya «BWERANI».

Katecismu uyu ndi ninga uwerudze na kudziwa kuti na makholo athu, na Yezu Kristu, Mulungu Baba ana uciti ukulu kuli ana ace. Usafuna kukwata a katekumeno kuti akhale na Mulungu. Ndi ucemeri kuli anthu onsene anafuna kutowera njira toera aonane na Yezu mbandziwa. Ndi thanyo ya utomeri ya njira ya nkristu. Ndi umwadzi wakutoma wa mphangwa zadidi kunafuna kucenjedza munthu mba kwanisa kutawira Yezu Kristu. Ndi Fala yakutoma, na fala yenei inabala utawiri na usandudzi wakutoma. Na iywo munthu munthu anacemerwa kuti akhale kutali na pya kuipa mba khumbata Kristu njira, udidi na moyo. Kucemera kwa Yezu Kristu kwa toma kale. Kufuna kwa Mbuya ndi ku ombola mbumba yace. Malembero a Bukhu ninga masalimo 95, 1-2 asalonga kuti: «Bwerani monsene, tisimbe Mbuya Mulungu wathu ! Ticite dondowe Mulungu mpulumusi wathu. Tioneke pa maso pace na kucita takhuta, mbatimuimbira nyimbo zathu zakusimba»; mu mphangwa zadidi ninga mudazilemba Mateo 11, 28 Yezu kuli mbumba yace ati: «Bwerani kuna ine, imwe monsene akuneta na anyakulemerwa, inembo ndinakupumisani». Kuli anyakupfundza ace Yezu ati: «Bwerani muone» Mt 3, 39. Ndimo mwene mbyakonekadi kuti kufuna kwa Mulungu ndi ku khala 'na mbumba yace mbaikumbidza. Kucemera kwace ngabe khondeka. Pisafunika kuti munthu munthu, mwa ife titawire kutowera Mulungu, na iye tipulumuswe.

Pisafunikambo kuti munthu akhae na luso mba dziwa kuti abuluswa m'madaho maba ikhwa mu moyo mwa Mulungu anacemera kuti apite ncifunano cipsa ca Mbuyathu Yezu Kristu.

Ukatekumeno usafuna kuphedza nyakufundza kuti atokottese usangulu wace wa kukhala nkristu mbatowera njira yonsene ya mapfundziro.

Ukatekumeno ndi ndzidzi wakucenesa kwa manyeredzerero wa ule anafuna kukhala nkristu. Ndi ndzizi wa mphangwa zadidi za kutoma na pi pangisiro pya kutoma pya ale adha tambira mphangwa zadidi. Ndi basa ya kutambira ale ana funa kukhala akristu mba funambo kukhaka pa ntsoka wa anyakutawira.

Katecismu uyu usafuna kupitisa akatekumeno mu mafundzisiro akutma a akristu. Na ipyo, usapangisa mphangwa zadidi za kutoma dzina funa khalisa munthu pabhodzi na Kristu mbu n'kumbusira mwa iye kufuna dziwa Yezu kakamwe mba tokotesa kufuna kwace kukhala nkristu.

Macitiro

Nkati mwa katecismu iyi, phindi na phindi ya mafundzisiro ina samba na malembero a m'Biblya. Mphapo pisafunika kuti malembero a m'Biblya a werengwe, aykhwe munsolo peno ncifuwa mbafokotodzwambo na katekista mbadzati kupanguidza peno kutxululwa kuli akatekumeni. Ande, utawiri usapasirwa na makaliro a katekista. Si na mivundzo peno na kutawira pidakoywa munsolo basiyene tayu.

Tenepa, na macitiro awa, tisafuna kumanga udziwi wa pyam'Biblya na makhaliro a munthu pakati pa nsoka wa makristau. Mphapo nsoka wa mafundzisiro a katekese na katecismu iyi, usatowedza macitiro a diocese yathu. Ifembo, tathimidza malemba pangono towera kuphedza nfundisi pa mafundzisiro ace.

Awa ndywo makatecismu a njira ya ukatekumeno:

1. Bwerani (Matomero a Ukatekumeno)
2. Israele, mbumba ya kusankhuliwa towera itipase muwomboli (Thanyo yakutoma ya Ukatekumeno)
3. Yezu, Munthu wa kuwombokwa, iwe wabwera kudzatiwombola (Thanyo yaciwiri ya Ukatekumeno)
4. Ma sakramentu: Yezu ali pakati pa mbumba yace (Thanyo yacitatu ya Ukatekumeno)
5. Nkristu pa makhaliro ace: Nyale ya kuyetima (Caka ca Batismu)

USACITWA TANI NSOKA WA KATEKEZE

1.Iwe usatongwa kutoma kufika ndiwe pa mbuto ya katekeze. Na nguwo zakukhonda kuphingizika.

2 Tambira makatekumenu onsene mbodzi na mbodzi mbwaamwenyika mbucedza na onsene.Anyakupfundza katekeze angatambirwa mwadidi asakomerwa mu ntima mwawo.

3-Mbudzati kutoma na katekeze cemera madzina. Galuza fala. Toma na maphembero peno na nyimbo.

4-Bvundza pidapfundza iwo nduli. Tani?

Kupangiza madzimunthu a pidapfundza iwo nduli na kwaabvundza.

Ndi ninji pidapfundza ife sumana idamala?

Ndi mafala api adakoya ife mu nsolo?

Bvundza mibvundzo yakukumbukira katekeze ya sumana idamala towera kuona kuti ndi ninji pinakumbukira iwo.

5-Ungamala utome na mapfundzisiro akutoma a ntsiku:

"MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU."

6-Udzamale ndoko pa nsolo waciwiri **"MBATIBVESERENI MAFALA A MBUYA"**

Usadziwa mwadidi mafala a m'bukhu ? Waalonge na mu nsolo basi nee kulang'ana pa bukhu. Mbugaluza fala nee kucibidzisa. Pangiza madzimunthu a pa bukhu adalembwa pabodzi na mapfundzisiro a ntsiku. Cita mibvundzo ya madzimunthu. Mbwatxululira kuli iwo.

7-Phemba anthu awiri peno atatu alonge pontho pidamala iwo kubva. Leka kubvundza anthu abodzi ene mambo onsene.

8-Cita mibvundzo towera kuona kuti mafala a Mulungu apita pyadidi mu ntima na mu nsolo mwa munthu na munthu. Mibvundzo iyi isaphedza anthu towera atowere Mulungu; mbatowera pya ceza;

9-Txulula mafala ninga manyerezero a pa nsolo wacitatu.**"MBATIBVESENI MAFALA AWA"**

10-Cita mibvundzo ya pire pidamala iwe kutxulula.Ngakhala kuti anthu asapitawira mwadidi, iwo apibvesa.Iwo angakhonda kupitawira, aatxululire pontho.

11-Longa peno sakisa fala yakufunika maka kukumbukira; uyu ndi nsolo wacinai".**MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA"**.Mafala awa,akatekumenu onsene asatongwa kwaadziwa mbaalonga na mu nsolo.

12-Citisa kuti anyakupfundza katekeze adziwe kuti anacita mabasanji towera atoweze pya mafala. Ipi ndi pya nsolo wacixanu **"MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO"**.

13-Towera kufungisa katekeze, sogolera maphembero a pa nsolo wacithandatu **"TI-PHEMBE"** towera kuti anyakupfundza katekeze aphembere na mafala adafundza iwo.

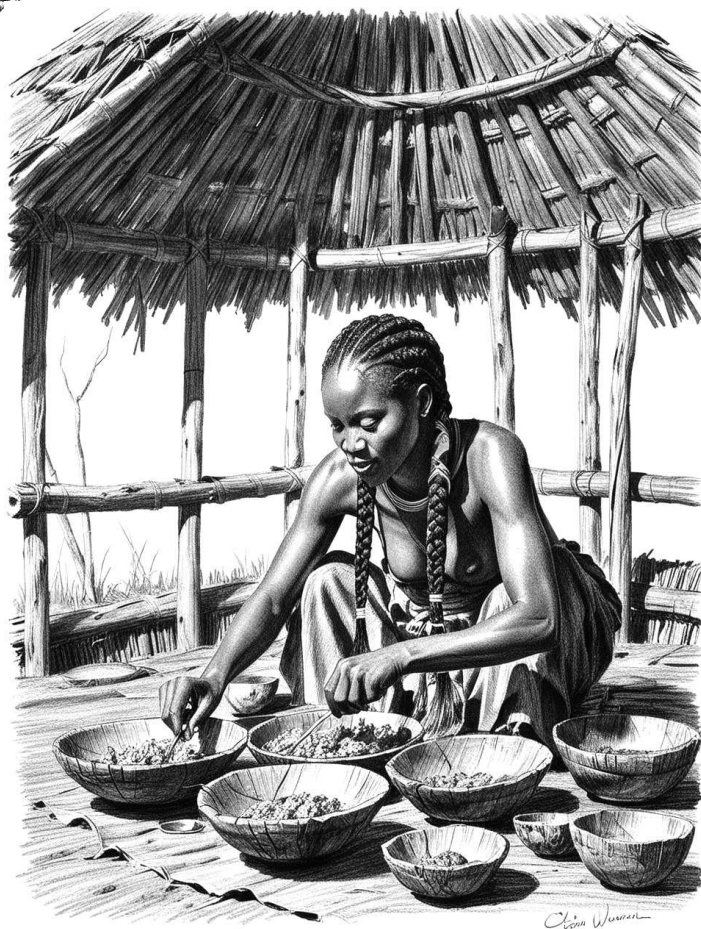
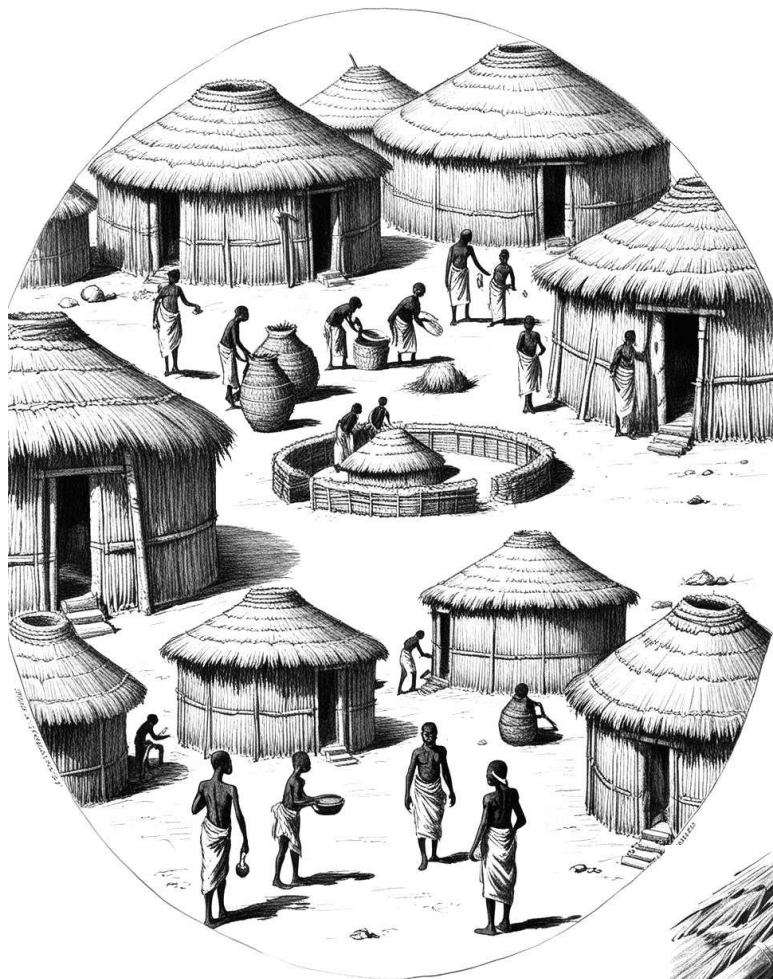
14-Iwe unakwanisa kufungisa na nyimbo.

BWERANI PYA N'KATI

1-Mulungu wa Ababathu	8
2-Mulungu wa Akristu	10
3-Kugumanyikana na Yezu Kristu	12
4-Ubale wa Yezu	14
5-Pisafunika kusiya pya mwambo wathu?	16
6-Yezu, Mulungu adacitika munthu mbakhala na ife	20
7-Mariya, mama wa Mulungu	22
8-Yezu abwera towera kudzapulumusa anthu onsene	24
9-Anyakucerenga na ana ang'ono asadzindikira Yezu	26
10-Yezu asalonga na ife	28
11-Yezu asacemera	30
12-Yezu asaphembera	32
13-Yezu asawangisa atenda	34
14-Yezu asapereka moyo wace	36
15-Ntsembe ya Yezu:Ukaristiya	38
16-Kugawana kwa pinthu kuli akristu akutoma	40
17-Yezu asatipasa Nzimu Wakucena	42
18-Ntsiku ibodzi unadzatambira Batismu	44
Maphembero akusiyana-siyana	45

**KUTOMERA
MAKHOLO
(ABABA) ATHU
MPAKA YEZU
KRISTU**

BUKHU YAKUTOMA YA KATEKEZE

**Kalene Mulungu alonga kazinji kene na malongero
akusiyanasiyana kuli makholo athu, pakumalisa alonga
na ife na mwana wace ene, Yezu Kristu**

1. MULUNGU WA ABABATHU

1.- MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU.

Mibvundzo:

Tabva kupi kulongwa dzina ya Mulungu?

Mbani adatipanga pya Mulungu ?

(madzina a Mulungu mu ntemu wathu)

Ababathu (makholo athu) asalonga tani pya Mulungu ?

Atipanganji pya Mulungu?

2.- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

AHEBERE 1,1

Kale Mulungu alonga kuli makholo athu kazinji kene,
na nzeru zakusiyana-siyana, pa kulongesa alongeri.

Eksodo 3,6

Adzamale alonga pontho:Ine ndine Mulungu wa babako, Mulungu wa Abrahamu, wa Izaki na wa Yakobe. Penepo Mose (Mozese) abisa nkhope yace thangwi akhagopa kuyang'ana Mulungu.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Alungu adagumana ife na ababathu ndi Mulungu wathu wa Abrahamu, wa Izaki na wa Yakobe. Abrahamu ndi adatoma kulonga na Mulungu. Ndi munthu adatoma kutawira Mulungu. Ndi wakutoma muli ale anatawira Mulungu. Izaki ndi mwana wa Abrahamu, Yakobe ndi mwana wa Izaki. Tadzadziwa mwadidi Mulungu pakufika kwa Yezu, kuli nsoka wa anyakutawira na wa m'biblya.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Kalene Mulungu alonga kazinji kene na malongero akusiyana-siyana kuli makholo athu, pakumalisa alonga na ife na mwana wace ene, Yezu Kristu.

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Kubvesera (kupurtana) mafala a ababathu anatipanga iwo pya Mulungu. Kuphembera pa nsoka.

6. TIPHEMBE

Mulungu, Baba wathu, imwe musatifuna pikulu pyene, mbamukhala na ife mambo onsene (ntsiku zonsene) pa midzidzi yathu yakusandzaya na yakubva kupha. Tipfundiseni kukudziwani mbatikufunani mambo onsene. (Kusaka maphembero a ntemu wa mbumba yathu).

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

1-Mulungu alonga na ife kazinji kene. Na milomo ya ani? **R.- Na milomo ya makholo athu.**

2-Cincino asalonga na ife na mulomo wa ani ? **R.- Na mulomo wa Mwana wace Yezu Kristu.**

3.Tinakwanisa tani kudziwa mwadidi Mulungu ? **R. Pa nsoka.**

4-Ndi bukhu ipi inatiphedza kudziwa mwadidi Mulungu ? **R. Biblya.**

**Yezu ati: Baba wanu ali kudzulu asad-
ziwa pyadidi pyene kuti
imwe musafuna ipi pyonsene**

2. MULUNGU WA AKRISTU

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

Mibvundzo:

Thangwi yanji tisakhala na anthu pa nsoka wa akristu?

Ndi cadidi canji cinagumana ife penepo?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Mateo 6,30-33

Ngakhala Mulungu asabvazika tenepa tsanga ya munda, iri lero m'unda, mangwana inaponyiwa pa moto, iye anadzakhonda tani kukubvazikani imwe akunkhulupira pang'ono? Lekani mphapo kutsamali, lekanimbo kulonga: `ti-nadzadyanji, tinadzamwanji, tinadzabvalanji'; thangwi anatsamali ipi pyonsene mbaajenti. Baba wanu wa kudzulu anadziwa kale kuti ipi pyonsene pisafunika kuli imwe. Mphapo tomani kusaka dziko ya kudzulu na udidi wayo, pinango pyonsene munadzapibayirwa.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Yezu abwera kudzatidziwisa Mulungu wa Makholo athu. Iye asatipanga kuti Mulungu ndi Baba Wathu. Baba asatifuna maningi iye asancemera Baba wanu wa kudzulu. Kazinji kene Yezu asalonga kuti Mulungu ndi Baba wathu na wacembo. Tingakhala na Baba wadidi mbatilekeni kunthauka mbatinfendedzereni cipfupi.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Yezu ati: Baba wanu ali kudzulu asadziwa pyadidi pyene kuti imwe musafuna ipi pyonsene.

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Ntsiku na ntsiku tisake kudziwa kutifuna kunaticita Mulungu Baba m'makhaliro mwathu.

6. TIPHEMBE:

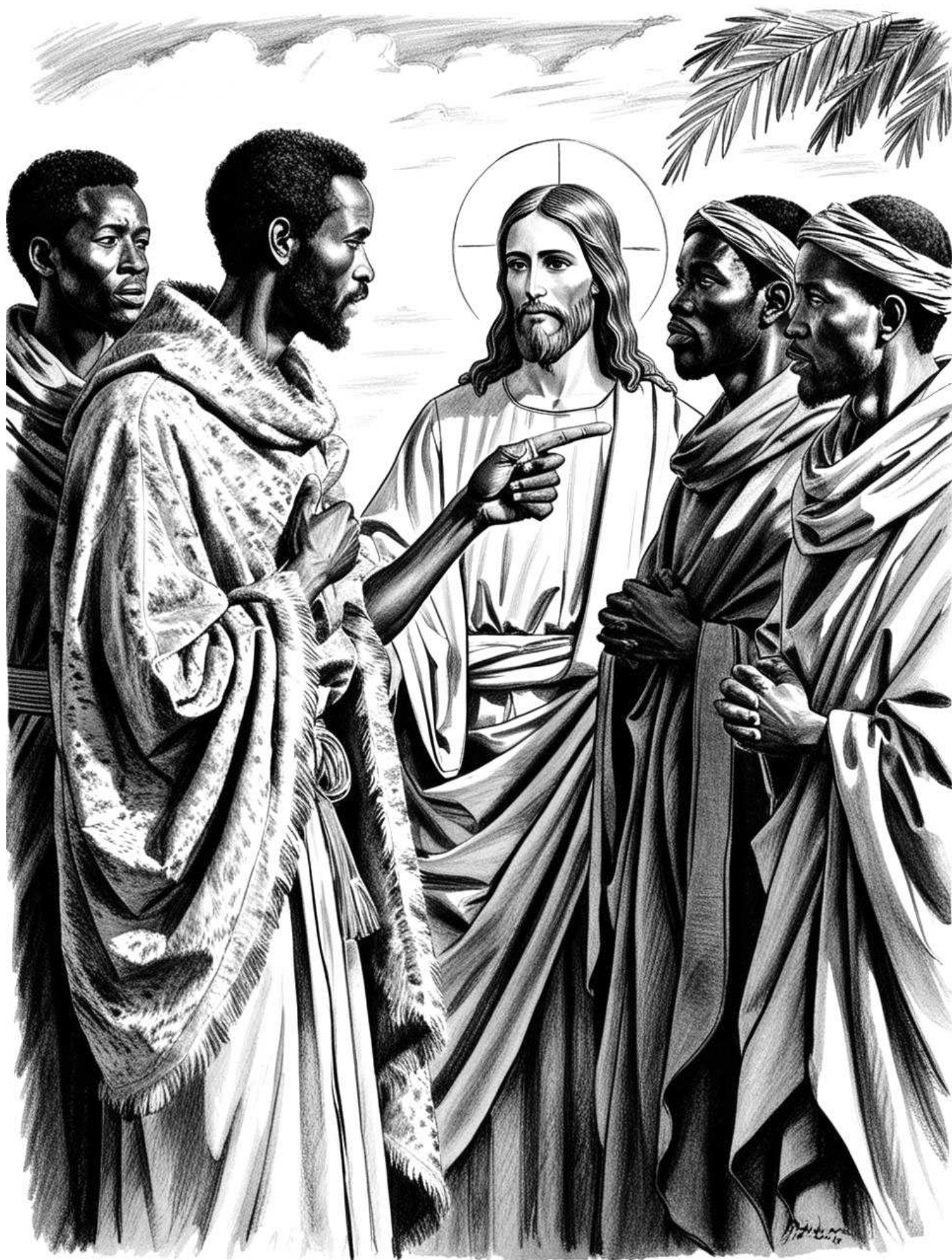
Ndzidzi ule Yezu alonga mbati:

"Baba wa kudzulu na wa pantsi pano, ndinakusimba thangwi wabisira ipi anthu anyakudziwisa na akucenjera, mbwenye wapionesa kuna akukhurudzika.

Ande, Baba, thangwi ndiwe udapifuna tenepa. (Mt 11, 25-26)

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

- 1.- Yezu asacemera tani Mulungu? **R.- Baba wanu.**
- 2.- Asapasanji Baba kuli ana ace? **R.- pyakudya; pyakubvala...**
- 3.- Ndi cinthu canji cakutoma cinafunika Baba kuti tisake? **R.- Kufuna kwace.**
- 4.- Longa pidzindikiro pina-pangisisa kuti Baba asatifuna?

Yezu alonga: «Bwerani mudzaone ...» Iwo akhala na iye ntsiku yeneyi

3. KUGUMANA NA YEZU KRISTU

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU.

Mbvundzo:

Peno tikhadakugumanikana na anthu adakwanisa kuphinduza makhaliro athu?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Jo 1, 35-39

Mangwana mwace Juwau na awiri a anyakupfundza ace alimira pontho, ayang'ana Yezu akhapita pana iye mbati: "Onani Bira ya Mulungu". Anyakupfundza ale awiri abva mafala ace, mbatowera Yezu. Yezu acinguka, aona kuti akhantowera. Penepo aapanga: "Munasakanji?" Iwo alonga: "Rabbi, ndiko kubveka, mpfundisi, usakhala kupi?" Yezu aatawira mbati: "Bwerani mudzaone". Adzamale iwo aenda naye, aona mukhakhala iye, mbakhala na iye ntsiku yeneyi. Ukhali ndzidzi wacikhumi.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Mulungu ndiye adatoma kuthanyula mwendo towera kugumana na munthu. Iye atuma mwanace mbodzi ekha basi towera kumanga umambo wace pakati pa anthu, yezu asakumbidza na kupangiza anthu onsene njira ya kuenda kuna Mulungu. Munthu towera akhale xamwali wa Mulungu asafunika kuti afambe na Yezu Kristu. Yezu ndi njira yadidi. Iye enene alonga: ine ndine njira yamaso na moyo. Ninga anyakupfundza awiri a Juwau mbatizi, pisafunika kuntowera, kukhala naye na kubva mafala ace. Pisafunikanji towera kugumana Yezu?

Pisafunika kuphembera weka na anthu anango.

Pisafunika kukhala na ndzidzi wakubvesera Mafala a Mulungu.

Pisafunika kukhala na anthu pa makhaliro a nsoka.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Yezu alonga: Bwerani mudzaone ...Iwo akhala na iye ntsiku yeneyi.

5.MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Mbatiphembereni tokha(tekha) peno na anango.

Tikhale na anthu pa nsoka.

Tibvesere mafala a Mulungu adapfundza ife pa katekeze.

6.Tiphembe:

Mbuya, ife tisakusakani,

tipfundiseni kukhala ndzidzi ukulu ene na imwe,

Tiphedzeni kukugumananidi,

tiphedzeni kukudziwanidi, thangwi imwe musatifuna. Amen

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

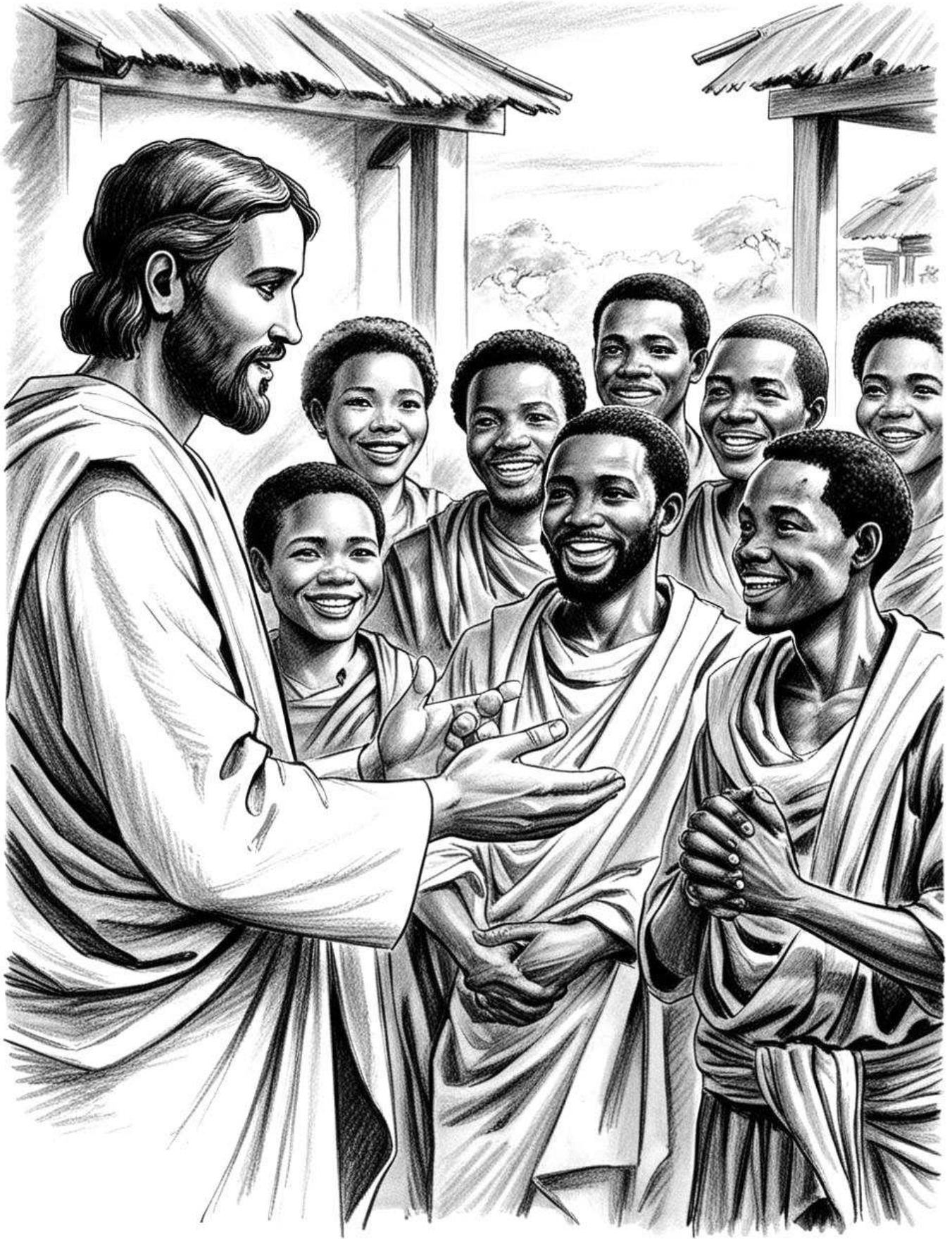
1.Mbani anapangiza Yezu kuli anyakupfundazace? **R. Ndi Juwau mbatizi**

2-Yezu abvundzanji kuli anyakupfundza a Jowau Mbatizi? **R. Abvundza kuti muli kusakanji.**

3-Anyakupfundza aphembanji kuli Yezu? **R. Mpfundisi, musakhala kupi?**

4-Yezu aatawira tani kuli anyakupfundza? **R. Bwerani mudzaone.**

5.Adzamale iwo anyakupfundza acitanji? **R. Asiya Jowau towera kakhala na Yezu**

**Iwo akakhala na ntima ubodzi basi na
nzimu ubodzi ene.**

4. UBALE WA YEZU

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU.

Mibvundzo:

Ndi ninji ubale?

Tisakhala tani mu ubale?

Ndi ninji pinagumanyisa ubale?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Mt 12, 46-50

Mudalonga Yezu tenepa kuli anthu, onani, mace na abale ace afika mbalimira panja, asaka nzeru zakulonga na iye. Penepale munthu mbodzi aenda kampanga: "Ona, mako na abale ako ali panja, asafuna kulonga na iwe". Mbwenye yezu ampanga ule akhadalonga ipi: "Kodi, mama mbani, abale anga mbani?" Mbafuthula nkono wace mbathonya anyakupfundza ace mbati: "Onani, mama na abale anga ndi awa. Thangwi uyu anacita pinafuna Babanga wa kudzulu, ndiye mbale wanga wa mamuna, na wa nkazi, ndiyembo mama kakamwe".

Macitiro 4, 32, 34-35

Ntima na nzimu wa mwinji ule wakutawira ukhali ubodzi ene. Nee mbodzi wawo akhalonga kuti: "Cinthu ico n'janga". Onsene akhayika pinthu pyawo pabodzi pene. Pana iwo nee mbodzi akhacerenga, thangwi onsene, akhali na minda na nyumbambo, akhazigulisa, mbapereka kobiri pa myendo ya apostolo. Iwo akhagawirira anthu pyonsene ninga mukhafunikira ipyo.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Thangwi ya Yezu, anthu a azinji amuna na akazi akhafinyana n'khundu mwace na Iye mbukhala ubale upswa. Ndi ubale wa Yezu. Abale amuna na akazi. Ubale wenewu wa Yezu usacemerwa nsoka wa akristu peno gereja. Ubale wenewu usakula na maphembero, na ukaristiya na kugawana pinthu pina munthu na munthu.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Iwo akakhala na ntima ubodzi basi na nzimu ubodzi ene.

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Towera kutoweza nsoka wa ku Yeruzalemu. Mbatikhaleni na anthu m'maphembero a nsoka na mu ukaristiya na mu katekeze. Mbatikhaleni na anthu pa mabasa a pa nsoka, pa misonkhano, pa maguma, ku munda na pa mabasa. Mbatiperekeni mwakupirira phindi yacikhumi (dizimo) na miyoni inango. Mbatipasaneni pang'ono pina ife kuli ale adapisowa. Na tenepa tinakwanisa kumanga nsoka wamaso wa akristu mbatimangambo gereja yamaso.

6. Tiphembe

Mbuya, imwe mwabwera kudzatiphataniza kudza ubale ubodzi basi, tipaseni nkhombo za kukhala akuphatana na imwe na abale athu, maseze tikhale anthu akusiyana. Tipfundziseni kugawana pina ife na andzathu mbatikhala akubverana. Amen.

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

1. Thangwi yanji anthu akunja acemera Yezu ? **R.- Thangwi mace na abale ace akhansaka.**
2. Mbani macedi Yezu ? Mbani abaleacedi yezu? **R.- Ale anatoweza pinafuna Mulungu.**
3. Tisadziwa tani kuti anyakupfundza akutoma akhadaphatana m'mitima na nzeru? **R.- Thangwi pyonsene akhapiyikha pabodzi pene mbagawana pyonsene.**
4. Ndi ninji cinakupangiza kuti iwe ndiwe munthu wakugalamuka pa nsoka? **R.- Ungapasambo andzako pinthu pyako, ungapereka dizimo mbukhalambo na anthu pa nsoka.**

**Yezu atipanga: Sidadzafudza mwambo
tayu mbwenye dzaumalisira.**

5. BZINODIKANA KUSYA MAITIRO EDU?

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA

MAFALA A MULUNGU.

Mbvundzo:

Ntsiku ibodzi nkhalamba abwera pa nsoka wa akristu na akazi ace na anace onsene mbati:” ndiri pano, ndasiya makholo a pa cisa canga na alungu anu akhayikhira imwe ntsembe.Ndabwera ndine basi na ubale wanga towera tipite gereja mbatikhala a gereja”. Usanyeredzeranji na pyenepyo?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Mt 5, 17-18

”Lekani kunyerezera kuti ine ndadza dzafudza mwambo peno alongeri. Sidadzadzafudza mwambo tayu mbwenye dzaumalisira. Andedi ndinakupangani: mpaka kumala kwa thambo na kwa pantsi pano, nee yota ibodzi, nee cakulembwa cing’ onong’ ono cinabulubswa pa mwambo mbapidzati pyonsene kucitika.

Mk, 2,15-16

Pyacitikambo kuti pikhali Yezu na apostolo n’nyumba mwace, akhalimombo anyakupimisa misonkho azinji na anyakudawa, thangwi azinji awo akhantowerambo. Anyakudziwisa a mwambo na afarizi, pidaona iwo Yezu kudya pabodzi na anyakupimisa misonkho na anyakudawambo, abvundza anyakupfundza ace mbati: ”Thangwi yanji iye anadya mbamwa pabodzi na anyakupimisa misonkho na anyakudawa?”

3. ”MBATIBVESENI MAFALA AWA”

Yezu akula na mwambo wa makholo ace.Apfundza pizinji mwa iwo, thangwi ya penepyo ati ”ine sidadzafudza mwambo tayu mbwenye dzaumalisira. (Mat 5, 17- 18).Yezu hasafuna tayu kuti ife tikhonde mwambo wathu mbwenye asafuna kuti tibulusemo ”vinyu ya kale” towera tiyikhe mu budu ipswa” Thangwi ya ipyo ntsiku ibodzi alonga kuti:”vinyu ipswa, mabudu mapswa Mt 9, 17.Yezu asafuna kuti titoweze pyadidi pyonsene piri m’mwambo wa makholo athu. Tione na manyerezera mabodzi ene pyadidi piri m’mwambo wa makholo athu, mbatipionesa na mu Mphangwa Zadidi, pyadidi mbatipitoweza pyakuipa pidakhonda kukhala pyakukwanira na mafala a Mulungu mbatipisiya kunja.Yezu ndiye adatoma kusiya pinango pya mwambo pakutawira pidacemerwa iye na Levi na pa kuenda kadya pabodzi na anyakukumbusa misonkho ale akhaoniwa ninga anyakudawa akulu. Kale anthu akhatoweza pya mwambo thangwi yakugopa.Yezu asatiphemba kuti ticite pyonsene na kufuna abaleathu, na kufuna Mulungu na kufuna makholo athu.Ngakhala kuti kale anthu akhafunana mu dzindza yawo na ntupo wawo basi mbwenye Yezu asatiphemba kuti tifune kuli anthu onsene thangwi tonsene ndife ana a baba mbodzi ene, Mulungu, na mwenemo tonsene ndife abale.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Yezu atipanga : Sidadzafudza mwambo tayu mbwenye dzaumalisira.

5.MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Mbatilemedzeni makholo athu na mwambo wathu mbwenye mbatinyeredzereni kusankhula pyadidi mbatipitoweza.

6.Tiphembe

Mbuya, Mulungu wa makholo athu, tinakucitani takhuta thangwi ya pinthu pyonsene pyadidi pidatisiyira makholo athu. Tisakusimbani thangwi iwo atipfundisa kukhala mwakulemedzana na mwakucepeseka, tisakusimbani thangwi mwabwera towera tikudziweni.Tiphedzeni kutowedza pyadidi pya mwambo wa makholo athu ninga mudatipfundisira Yezu .Na tenepa tikhale amuna na akazi akukhulupira pya ntendere na kufunana na anthu onsene. Amen.

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

- 1-Yezu abwera towera kudzafudza mwambo wa Mose ? **R.- Nkhabe.**
- 2-Thangwi yanji afarizi hasakomerwa tayu na Yezu ? **R.- Thangwi Yezu asadya mbamwa na anyakudawa .**
- 3-Yezu asadya na anyakudawa.Usanyerezera nji na penepyo ? **R.-**
- 4-Iwe usafuna kukhala nkristu.Usatongwa kusiya pya ntemo wa mwambo wako ? **R.- Nkhabe, na Yezu unasankhula pyadidi mbupimalisira.**

**PIDAONIWA NA
YEZU KRISTO**

**Anju wa mbuya apanga adziwisi
«Ndinakupangani mafala mapswa»**

6. Yezu, Mulungu adacitika munthu, Mbakhala na Ife (kubalwa kwa Yezu)

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

Towera kupereka takhuta kuli Mulungu pa ntsiku ya phwando ya mwambo wa caka, anthu asadzolowera kupereka ntsembe kuli makholo. Ndi ntsiku ya dzoma na ya kusekera. Mulungumbo asafuna kucita phwando na ife. Abwera pana ife towera kusekera kwathu kukhale kuenda na kuenda.

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Luka 2, 1-14

Ntsiku zire pyacitika kuti pana Sezari Augusto pabuluka matongerero a kuti anthu a madziko onsene a pantsi pano alemberwe. Kulemberwa kweneko kwakutoma kwacitwa pa ndzidzi ukhakhala Kirino nyakutonga wa mu Sirya. Anthu onsene, mphapo, aenda kalemberwa, munthu munthu ku ndzinda kwace. Penepo Zuze abulukambo mu ndzinda wa ku Nazareti wa dziko ya Galileya mbakwira ku dziko ya Yudeya ku ndzinda wa Davide, ukhathulwa Belemu thangwi iye akhali wa dzindza ya Davide. Zuze aenda kalemberwa na Mariya nkazace akhali na mimba. Pikhakhala iwo kweneko pyacitika kuti ndzidzi wa kulekwa Mariya wafika. Iye abala mwana wace wa utombo, anfinikisa nguwo mbangonesa m' mwadya mwa kudjera pifuyo, thangwi n' nyumba ya alendo hadaonamo mbuto tayu. M' mphimba zire mukhalipo akumbizi akhakumbiza ku dambo na masiku mikumbi yawo. Penepale anju mbodzi wa Mbuya alimira pa iwo, iwo mbadzungulirwa na ceza ca Mulungu mbagopa pikulu pyene. Mbwenye anju aapanga: "Lekani kugopa! Onani, ine ndi-nakufotokozerani kusekera kukulu. Kusekera uku kunadzadziwiswambo anthu onsene. Lero mwabaliirwa mpulumusi, ndiye Kristu Mbuya. Cidzindikiro cace njici: munadzagumana khombwani adapswampsikirwa na nguwo mbagana m' mwadya mwa kudjera pifuyo". Penepo pene aonekambo pabodzi na anju ule mwinji ukulu a anyankhondo a kudzu mbusimba Mulungu mbuti: "Mbiri kuli Mulungu kudzu, ntendere pantsi pano kuli anthu ana nzeru zadidi".

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Nkulu wa ku basa hasaona nyabasa wace tayu, nyakucherenga. Ife tisacemera Mulungu nkulu, thangwi atisasanyira pinthu pyonsene. Iye ndi nkulu, Mulungu ninga nkulu hasakhala ninga akulu athu a ku basa tayu. Mulungu afuna kukhala na ife. Abalwa pa nyumba ninga zathu. Abalwa ku Belem, cisa cibodzi ninga pyathu. Athuliswa dzina ninga ife. Yezu abwera dzakhala pa mudzi wa Zuze na Mariya ndiko kutipangiza kuti abwera kudzakhala pa midzi yonsene. Akhala Nazare towera kutipangiza kuti pisa pyathu pyonsene ndi sawasawa ninga ife, cincino atiri tekha tayu. Iye ali na ife, asaphata basa na ife towera kumanga dziko ipswa. Njeneyi dziko yadidi inafuna ife mbatiyisaka. Pa dziko iyi ipswa pana ntendere, cibverano na kusadzaya,.....Mulungu asaphata basa na ife. Si ninga nkulu wa basa anatuma athu basi iye mbakhonda kucita cinthu. Yezu asatipasa mphambvu zakucita pinafuna ife kucita. Anang'ono, anyakucerenga, anyaku-dziwisa ninga akumbizi asakumerwa na kudziwa kuti Yezu ndi mpulumusi. Akulu na anyamphambvu ninga Herode na akulu anango a mu Yerezalemu asagopa Yezu mbakhonda kuntambira.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Anju wa Mbuya alonga kuli akumbizi " ande, ndisakudziwisani mphangwa zadidi". Mwabaliirwa mpulumusi. Iye ndi Kristu, Mbuya.

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Mbatitambireni na ntima wakukomerwa kuli anthu onsene anadzationa. Panango ndi Mulungu ene anationa. Mbationeni ang'ono na anyakucerenga a pa cisa cathu. Mbatikhala nawo. Mbatiphedzaneni. Ndi Yezu anatipfundisa pyenepyo. Iye abwera pakati pa anyakucerenga.

6. Tiphembe:

Ife tinakucitani takhuta Mulungu wa kudzu. Ife tinakusimbani, thangwi mwabwera kudzakhala pakati pa ife. Ife hatisadziwa tayu kukucitirani pyadidi. Ndife anyakucerenga na ang'ono mbwenye pyonsene pina ife tisakupasani. Tisafuna tifungule mitima yathu, na ya midzi yathu na pisa pyathu. Na tenepa munakwanisa kukhala pakati pa ife, ife tisadziwa kuti Yezu " asabwera na ntendere cibverano na cisandzayo. Thangwi ya ipyo tisalanga: Bwerani Mbuya Yezu, khalani na ife.

MAKUMBUKIRO A MAPFUNZIRO

- 1-Thangwi yanji Zuze na Mariya abuluka ku Nazare? **R.- Thangwi aenda kalemberwa ku cisa ca Belem.**
- 2-Kwacitakanji ku Belem? **R.- Yezu abalwa kweneko.**
- 3-Ndi mphangwa zipi zidakomereswa ntima zidadziwiswa na anju kuli akumbizi ? **R.- Tabaliirwa mpulumusi, dzina yace ndi Yezu.**
- 4-Mbani adatoma kudzindikira Yezu ninga mpulumusi ? **R.- Ndi akumbizi**

**Mbatipfundzeni maphembero a gereja
akuphemba nawo Mariya: “Mwenye
Mariya wa kudzala na nkhombo....”**

7. MARIA, MAMA WA MULUNGU

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

Kusekera kukulu kwa nkazi nkhubala mama.Kusekera kwa mama Mariya nkhekulu kakamwe thangwi abala mwana wa Mulungu, Yezu.

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Luka 1, 26-33

Pa mwezi wacitanthatu anju Gabryele atumwa na Mulungu ku ndzinda ubodzi wa ku Galileya, ukathulwa Nazareti, kuna mwali akhadabvunzirwa na mamuna mbodzi wa dzindza ya Davide, dzina yace akhali Zuze, dzina yacembo mwali ndi Mariya. Anju apita n'nyumba mwace mbati: "Mwenyi, wakudzala na nkhombo, Mbuya ali na iwe, ndiwe nyakusimbwa pakati pa akazi onsene". Mbwenye na mafala awa Mariya adzudzumika mbanyerezera mabvekero a mamwenyikiro anewa. Penepo anju ampanga: "Mariya, leka kugopa, thangwi wagumana nkhombo pa maso pa Mulungu. Ona, unadzamita mimba, unadzakhala na mwana wa mamuna mbundzanthula Yezu. Iye anadzakhala wankulu mbadzathulwambo Mwana wa Mulungu. Mulungu Mbuya anadzampasa mpando wa Davide, kholo wace. Iye andzatonga dzindza ya Yakobo kuenda na kuenda. Dziko yace hinamala tayu".

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Anju pakupanga Mariya, pire pidapikira Mulungu kuli mbumba yace, ya Israele, pyacitika. Mpulumusi ali kufika.Midzidzi ipswa iri kutoma.Mulungu asaphemba Mariya towera akhale mama wa mwanace mbodzi ekha basi.Mariya atawira: na tenepa Mulungu atoweza pidapikira iye.Mariya ndi mwana wa Israele. Adamanga banja na Zuze.Ndi mwali, mwana wa ku Nazareti (Lk 1, 26-27).Mulungu asasanyira Mariya towera akhale mama wa Mpulumusi.Mulungu asakufuna, ndi peyenepyo pinacemerwa," nkhombo". Kumbukira mafala adalonga anju kuli Mariya: "Mwenye Mariya, wakudzala na nkhombo (Lk 1, 28), Mariya amita mimba na mphambvu za Nzimu Wakucena mbadzabala mwana wa Mulungu.Mariya akhakhala ekha nee kudziwa mamuna tayu.Pyonsene ipyo pyacitika na mphambvu za Nzimu Wakucena.Mariya ndi munthu wakukhulupira mwakutawira kuti nkhaba cinthu cinakhonda kukwanisika kuna Mulungu.Thangwi ya ipyo ati: ine ndine ndzakazi wa Mbuya, mbapicitike kuli ine pinafuna iye.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Mbatipfundzeni maphembero a gereja akuphemba nawo Mariya: "Mwenye Mariya wa kudzala na nkhombo....".

5.MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Na Mariya, Mulungu anadizadza na ufuni wace (nkhombo zace) pa ntsiku za batizmu yathu.Ninga Mariya, mbatikhaleni adzakazi adidi a Mbuya. 6.Tiphembe Ninga Mariya, Mbuya, ine ndisakusakani ntsiku zonsene. Imwe mukhakhala mu ntima mwanga.Pa ndzidzi na ndzidzi ndikhasaka mafala anu.Iwo akhali mu ntima mwanga.Bwerani Mbuya, mudzakhale na ine. Amen.

MAKUMBUKIRO A MAPFUNZIRO

- 1-Thangwi yanji Mulungu atuma Anju Gabriel kuli Mariya ? **R.- Towera kumpanga kuti anadzakhala mama wa Mpulumusi.**
- 2-Mulungu apangiza tani kuli Mariya kuti akhanfuna ? **R.- Pa kunsankhula towera akhale mama wa mwanace.**
- 3-Anthulisa dzina yanji ? **R.- Yezu , mwana wa Mulungu.**
- 4-Ndi cidzindikiro canji cikhapangiza kuti Mariya anabala mwana na mphambvu Za Nzimu Wakucena ? **R.- Mbale wace Zabere wa kukhonda kubala adzabala Jowau mbatizi.**
- 5-Pakumalisa, alonganji Maria ? **R.- Ndine ndzakazi wa Mbuya.**

“Anthu azinji anabuluka ku mabulukiro a dzuwa na ku madokero a dzuwa towera kudzakhala nanthu pa phwando ikulu ya umambo wa kudzulu”.

8. YEZU ABWERA TOWERA KUDZAPULUMUSA ANTHU ONSENE

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

N'dziko mwadzala na anthu a khanda yakusiyanasiyana. Tendeni tisankhule ale anadziwa ife.

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Mt 8, 5-8. 10-11

Pidamala Yezu kupita mu Kafarnau, adza kuna iye nkadamu mbodzi wa anyankhondo dzana mbamphemba mbati: "Mbuya, mwanankati wanga ali n'nyumba pa bonde, alamala, manungo asampha pikulu pyene", Yezu antawira mbati: "Ndinenda kamuwangisa". Adzamale nkadamu ampanga: "Mbuya, sine munthu tayu wakukwanisa kukutambirani n'nyumba mwanga; mbwenye longani fala ibodzi basi, mwanankati wanga anadzawanga. Yezu pidabva iye penepyo, adzuma mbaapanga andzace akhantowera mbati: "Andedi, ndinakupangani kuti mu Israele sidagumana tayu munthu wakukhulupira ninga uyu. Ndinakupanganimo kuti kutsogolo anadzabwera anthu azinji a ku mabulukiro a dzuwa na a ku madokero, mbadzakhala n'dziko ya kudzulu pabodzi pene na Abrahamu, na Izaki, na Yakobe.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Mulungu atoma kulonga mbadziwiwa na mbumba ya Israele, ayuda. Pakubwera kwa Yezu Kristu, Mwana wa Mulungu, Mulungu anyerezera anthu onsene. Acemera anthu onsene akhalembo a mbumba yace ipswa: gereja. Yezu atambira munthu wa kunja nkadamu wa anyankhondo a ku Roma. Uyu si wa Ayuda tayu ndi munthu wa kunja, nyankhondo wa anyankhondo a ku Roma. Anyankhondo a ku Roma akaphatira na mphambvu dziko ya Ayuda. Yezu abwera kudzapulumusa anthu onsene, amuna na akazi a madziko onsene. Abwera kudzapulumusa si anaykucerenga basi tayu, nee amwenye, nee akristu, angumi, mbwenye anthu onsene ninga atenda, aphale na atsikana, makhallamba, ana....

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

"Anthu azinji anabuluka ku mabulukiro a dzuwa na ku madokero a dzuwa towera kudzakhala na anthu pa phwando ikulu ya umambo wa kudzulu".

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Unacitanji kutomera cincino towera kutambira anthu onsene ninga mudacita Mulungu?

6. Tiphembe

Mulungu, Baba, tinakucitani takhuta, thangwi musafuna anthu onsene nee kusankhula. Baba tisakuphembani kuti mukulise muna ife kukhulupira Yezu. Tiphedzeni kufuna abale athu onsene ninga mudafunira Yezu. Amen.

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

- 1-Anthu a ku Roma mba ayuda ? **R.- Nkhabe, ndi anthu akunja.**
- 2-Thangwi yanji Yezu akomerwa na mafala a nkadamu wa anyankhondo dzana wa a ku Roma? **R.- Nkadamu akhakulupira Yezu na kuti na mafala ace basi akwana, anawangisa mwanace.**
- 3-Yezu adzerani? **R.- Adzera anthu onsene: anyakufuma, anyakucerenga, atenda, anyakudawa, mankhalamba, aphale na atsikana...**
- 4-Ndiko kubvekanji kuti anthu azinji anadzabuluka ku mabulukiro na ku madokero a dzuwa towera kudzakhala na anthu pa phwando ikulu ya umambo wa kudzulu ? **R.- zinji maseze akhonde kukhala ayuda anadzabva mafala a Yezu. Ndiwo anewa anadzapita mu Umambo wa kudzulu.**

**Baba, Mbuya wa kudzulu na pantsi, ndinaku-
simbani mbadikuperekera takhuta thangwi
mwafotokozera ana ang'ono pire pidabisira
imwe kuli anyukudziwisa na anyanzeru.**

9. ANYAKUCERENGA NA ANA ANG'ONO ASADZINDIKIRA YEZU

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU.

Mbvundzo:

Mwana asakhulupira ani?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Luka 10, 21

Pa ndzidzi wenewu Yezu asekerwa pikulu pyene mwa Nzimu Wakucena mbati: "Baba, Mbuya wa kudzulu na wa pantsi pano, ndinakupimisa thangwi wabisa ipyo pa maso pa anyanzeru na pa anyakucenjira a pantsi pano, mbwenye wapifotokozera ana ang'ono. Ande Baba, tenepa mphyakukoma pa maso pako.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Yezu akomerwa. Apereka takhuta kuli Mulungu, Babace. Mulungu abisalira anthu a umbirimi mbapangizika kuli ana ang'ono. Nyakucerenga ndiye anatoma kundzindikira. Mazimola na anyamatanya asadziwa kupereka takhuta kuli Yezu, anyakudawa anatabira Yezu mbadya naye (Mt 9, 10-13). Muinji wa anthu asaka Yezu. Anyakudziwisa na anyakudziwa mwambo wa Mose, akhonda kubvera Yezu. Mitima yawo yafungika kuli ufuni ukhafuna Yezu kwaapasa. Mbwenye mitima ya anyakucerenga na ya ana ang'ono yafungika kuli pyonsene. Adikhira pyonesne kuli Yezu. Yezu asankhula apostolo pakati pa anthu akucepeseka. Pedro akhali nyakokota wa ku Galileya. Asiya pyonsene mbatowera Yezu. Anang'ono, anyakuthawiwa, anyakucerenga siwo adidi tayu kupita anthu anango. Mbwenye Yezu ayan'gana kuli iwo na siphance ikulu mbadzindikira.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Baba, Mbuya wa kudzulu na pantsi, ndinakupimisa mbadikuperekera takhuta thangwi mwafotokozera ana ang'ono pire pidabisira imwe kuli anyakudziwisa na anyanzeru.

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

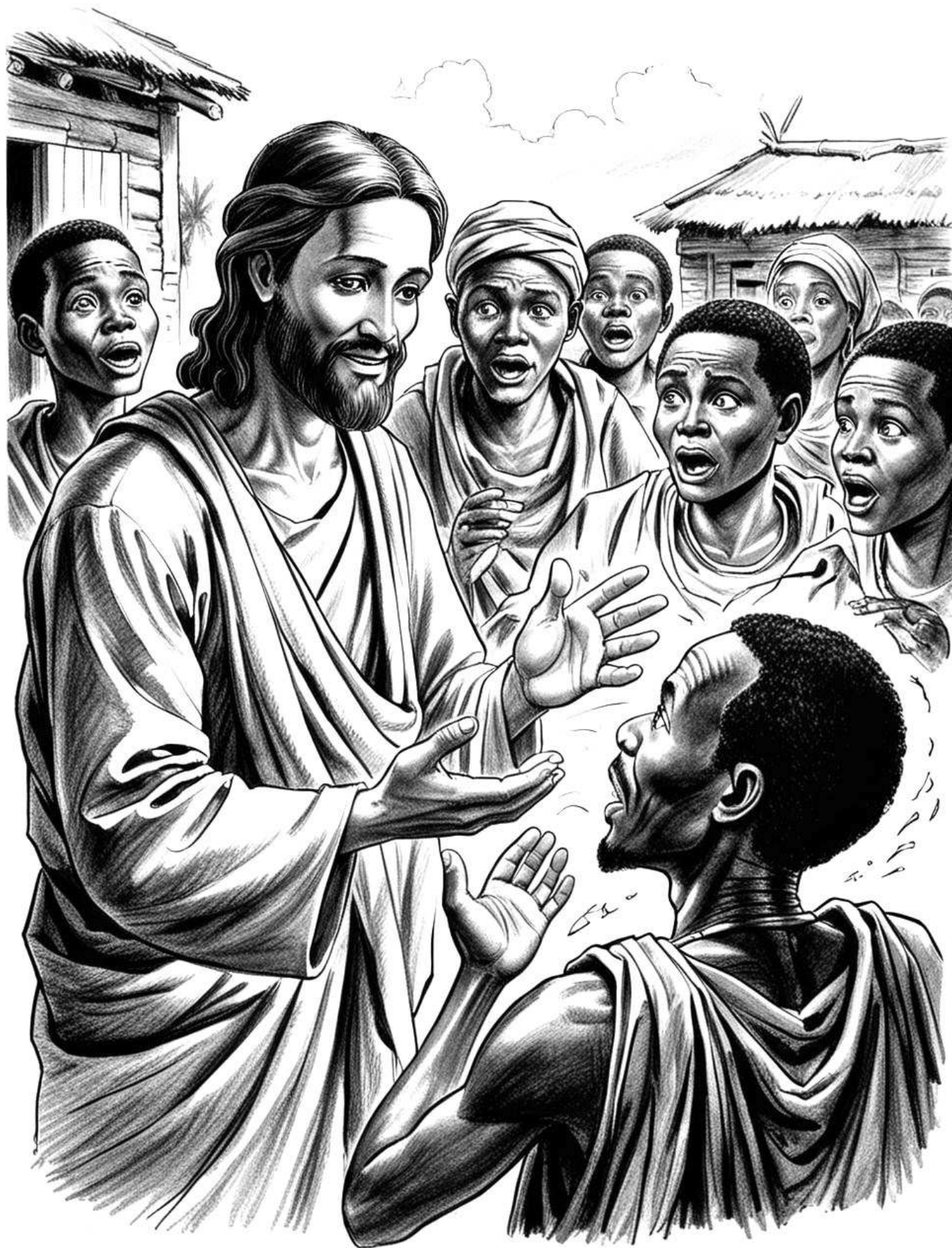
Mulungu asakomerwa tayu na anyambirimi, thangwi ya ipyo ndisatongwa kukhala wakucepeseka pa maso pa Mulungu na pa abale anga.

6. Tiphembe:

Mbuya, ine sina ntima wa umbirimi tayu, nee sinafuna ukulu tayu, nee pire pinandipiringana mbwenye ndisakhala wakumatama na wakufulika ninga mwana ali ku nduli kwa mace. (Sl 131).

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

- 1-Thangwi yanji Yezu akomerwa? **R.- Thangwi anang'ono na anyakucerenga asatawira mafala ace.**
- 2-Thangwi yanji anang'ono na anyakucerenga asabva mwadidi mafala a Yezu? **R.- Thangwi asakhulupira Mulungu.**
- 3-Thangwi yanji Mulungu asabisira pyamaso kuli anyakudziwisa na anyanzeru? **R.- Thangwi mitima yawo panango isadzala na umbirimi.**
- 4-Mbani nyakucerenga kuli Mulungu ? **R. Ndi munthu ule anakhulupira Mulungu basi.**

**Mamuna uyu asafundisa na mapfundisiro
mapswa. Pinalonga iye pina mphambvu.**

10. YEZU ASALONGA NA IFE

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU.

Mbvundzo:

Tisadziwa tani kuti fala ya munthu ina mphambvu?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Mk 1, 21-28

Iwo apita mu Kafarnau. Penepo ntsiku ya sabudu Yezu apita mu sinagoga mbapfundisa anthu. Anthumbo atutumuka na mapfundisiro ace thangwi iye aapfundisa ninga wa Cidzo, si ninga anyakulemba tayu. Mu sinagoga mukhali munthu akhali na nzimu wakuipa. Akhakhwa mbatu: "Tinanji na iwe, Yezu wa ku Nazarete? Watidzera dzatitaiyisa ife? Ndinakudziwa iwe, ndiwe Wakucena wa Mulungu". Yezu anthusa mbatu: "Matama, buluka mwa iye". Penepo nzimu wakuipa watekenyesa munthu ule mbakhuwa na kugalaza mbubuluka mwa iye. Onsene adzuma mbabvundzana mbatu: "Ipi ninji? Pinapfundisa iye mphya mphambvu. Mizimu yakuipa ene asaitonga, iwombo isantawira". Penepo mbiri ya Yezu yabveka ku dziko yonsene ya Galileya.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Yezu asapfundisa mafala a Mulungu, Babace. Ife tisadzuma na mphambvu za mafala ace. Yezu nkhaba kukhonda mafala a anthu anango tayu. Iye asalonga pire piri mu ntima mwace, mafala ace asabuluka kuna Mulungu. Mwa Yezu ndi Mulungu ene analonga kuli ife. Yezu ndi fala ya Mulungu inatiombola. Yezu anatonga nzimu wakuipa: "Buluka mwemo". Nzimu usanbvera mbubuluka. Ife tingabvesera mwadidi mwene mafala a Mulungu tinasaka kwadziwa mbatibatambira mu ntima mwathu, iwo ana mphambvu, zakuphinduza makhaliro athu. Mafala awa a Mulungu tinaagumana m'biblya mbatxulwa mu gereja.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Mamuna uyu asafundisa na mapfundisiro mapswa. Pinalonga iye pina mphambvu.

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Ndi mafala a Yezu ana mphambvu maningi kuli iwe? Mu katekeze na m'macitiro a mafala, mbatibvesereni mwadidi mafala a Mulungu, mbatisaka kwaakoya m'mitima mwathu. Ndiwo ana mphambvu zakuphinduza makhaliro athu.

6. Tiphembe:

(Salmo 32) Mafala a Mbuya mbakulungama Mbuya na mafala ace acita kudzulu na pantsi. Mbuya alonga, mbapioneka pidalonga iye. Iye atonga pyonsene mbapioneka. Mbuya ngwakukhulupirika muli pyonsene pinacita iye.

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

- 1-Yezu asacitanji? **R.- Asandipfundisa kulekera.**
- 2-Thangwi yanji tisandzuma? **R.- Pinalonga iye, na pinacita iye. Pisatibvesa mafala a Mulungu.**
- 3-Yezu alonganji kuli Nzimu wakuipa? **R.- Matama, buluka mwenemo.**
- 4-Ndi ninji cinatipangiza kuti fala ya Yezu nja ku wanga? **R.- Nzimu wakuipa usabuluka. Na mafala ace asaphinduza makhaliro a munthu. Cincino ndi munthu mupswa, nkhabebve nzimu wakuipa muna iye.**
- 5-Ndi ninji pinakwanisa kuphinduza makhaliro athu? **R.- Ndi Yezu basi anakwanisa kuphinduza makhaliro athu. Tingabvesera mbatitoweza mafala ace.**

Yezu ati:
«Bwera unditowere»

11. YEZU ASACEMERA

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

Mibvundzo:

Tinacitanji towera kucemera munthu ali kutali?

Nkulu wa pa basa asacemera tani anthu ace?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Mt 4, 18-22

Ntsiku ibodzi Yezu akhafamba pa gombe ya bara ya Galileya mbaona abale awiri, mbodzi ndi Simau akhathulwa Pedro unango ndi mbale wace Andrea, akhaponya makokota m' bara thangwi akhali anyakusodza. Iye Yezu aapanga: "Nditowereni, ndi nadzakusanduzani kudza anyakusodza a anthu". Penepale iwo asiya makokota awo mbantowera. Pa kuenda kutsogolo aonambo abale awiri anango, Tyago mwana wa Zebedeu na mbale wace Juwau, iwo akhali pabodzi na babawo m' mwadya, mbathunka kokota. Aacemerambo. Penepo pene asiya mwadya wawo na babawo mbantoweradi.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Mateo na andzace abva pinthu pyadidi pikhalonga Yezu. Akhaona pikhacita Yezu.. Akhabva macemerero a Yezu, mbasiya pyonsene mbatowera Yezu na cipapo. Yezu acemera onsene towera kucita cibverano na iwo. Acemera onsene towera kukhulupira cipulumuso cace. Acemera towera kukhala na iye, mbakhala axamwali ace. Yezu aciri kufamba pakati pa ife mpaka na lero. Iye asaticemera towera tikhale naye mbatintowera. Asatifuna towera tikhale amboni wa ufuni wace, amboni a mafala ace na amboni a mabasa ace. Kristu asaticemera tani lero ? Yezu asaticemera tingava kufuna kukhala pa nsoka. Asaticemera pa kubva mafala ace. Yezu asaticemera pa kufuna kuphinduza makhaliro athu. Iye asaticemera munthu adasowa cinthu angatimenyera nsuwo. Ndiye anaticemera.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Yezu ati: Bwera unditowere.

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Mbatibvesereni macemerero a Yezu sumana ino.

6. Tiphembe:

Mbuya, imwe musaticemera na macemerero mazinji towera kukutowerani. Tiphedzeni kutawira macemerero anu a ntsiku na ntsiku makamaka anatimenyera misuwo yathu mbatifuna kuti tiyaphedze. Amen.

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

- 1-Pedro na Andre akhaphata basa yanji? **R.- Akhali anyakokota.**
- 2.Yezu aapanga tani? **R.- Bwerani kuna ine mukhale anyakusodza a anthu.**
- 3.Pidaacemera Yezu adikhikhira ndzidzi ukulu ene towera kuntowera? **R.- Nkhabe. Asiya babawo na kokota yawo mbatowereratu Yezu.**
- 4.Yezu asaticemera ndzidzi wanji? **R.- Yezu asaticemera pa ndzidzi unabva ife mafala ace.Tingafuna kuphinduza makhaliro ace.Tingatundukira mabasa a pa nsoka.**

«Mbuya, tipfundiseni kuphembera»

12. YEZU ASAPHEMBERA

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

Mibvundzo:

Makholo athu asaphembera tani?

Akristu asaphembera tani?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Luka 11, 1-4

Pikhakhala Yezu pa mbuto ibodzi mbalanga maphembero, penepo pa kumala iye kuphembera, pyacitika kuti nyakupfundza wace mbodzi ampanga: "Mbuya tipfundisenimbo kulonga maphembero, sawasawa ninga mudapfundisira Juwau anyakupfundza ace". Yezu aapanga anyakupfundzace: "Imwe mungalonga maphembero, longani tenepa: Baba, dzina yanu ikhale na mbiri. Dziko yanu mbidze kuna ife. Tipaseni Cakudya Cathu ntsiku na ntsiku. Tilekereni madawiro athu, thangwi ifembo tisalekera munthu munthu ana mangawa na ife pano. Lekani kutiyendesa ku manyengerero".

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Yezu kazinji kene akhasaka ndzidzi wakuphembera, towera kucedza na babace, na kumperekera takhuta. Aphembera na abale ace mu Sinagoga, gereja ya mbumba yace na mu templu ya Yeruzalemu. Akhaphembera na manungo ene: akhathukula maso kudzulu, manja, akhakhala dzololo, na magogo, nawa, akhaphembera mbadzati kucita cinthu cakufunika maka. Angafuna kuwangisa munthu, pakukomerwa, pa kusukwala, na pa ndzidzi wakuthabuka. Yezu asatipfundisa kuphembera ninga munafuna iye. Thangwi yanji ? Toweranji ? Towera kukhala na Babace, kumubva, kulonga naye na kumperekera takhuta... Asatipfundisa kuphembera na ani ? na anthu a pa mudzi na pa nsoka. Asatipfundisa kuti tiphembere ndzidzi wanji ? Na macibese, na maulo, mbatidzati kudya na pa kumala kudya. Pa pinthu pinacitika pa makhaliro athu pa ntsiku za dimingu na ntsiku za maphembero. Asatipfundisa kuti tiphembere kupi ? Pa mbuto zonsene, pa nyumba, mu gereja, mu kapela, pa basa, ku munda... Asatipfundisa tiphembere tani ? Na manungo ene : dzololo, nawa, na magogo, kota... na ntima wathu, na nzimu wathu na nzeru zathu.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Mbuya, tipfundiseni kuphembera.

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Ntsiku zonsene tisake kuphembera tekha peno pa nsoka.

6. Tiphembe:

Baba wathu....

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

1. Juwau Mbatizi apfundisani kuphembera? **R.- Anyakupfundzace.**
2. Anyakupfundza aphembanji kuli Yezu? **R.- Mbuya, tipfundiseni kuphembera.**
3. Ndi maphembero api adaapfundisa Yezu? **R.- Baba wathu...**
4. Thangwi yanji Yezu akhamala midzidzi mizinji kuphembera kuli Babace? **R.- Towera kulonga na iye, kumperekera takhuta na kumpanga kuti ngwadidi tani.**
5. Yezu akhaphembera ndidzi wanji? **R- Yezu akhaphembera mbadzati kutoma kucita cinthu, mbadzati kuwangisa atenda. Mbadzati kucemera anyakupfundzace, pa mabasa, pa kusekera na pa ndzidzi wakuthabuka.**

**«Yezu asawangisa mautenda
akusiyana-siyana mbathamangisambo
mizimu mizinji yakuipa»**

13, YEZU ASAWANGISA ATENDA

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

Mibvundzo:

M' pisa mwathu munthu angaduwa asadzolowera kucitanji?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Mk 1, 29-34

Penepo Yezu abuluka mu sinagoga, mbapita pabodzi na Tyago na Juwau n' nyumba mwa Simau na Andrea. Medzwalace Simau akhali pa bonde na manungo. Tyago na Juwau ampanga Yezu pya iye. Yezu anfendezera, amphata dzanja mbamulamusa. Penepo manungo awanga. Adzamale atoma kuntumikira. Na mawulo, pidabira dzuwa, akwatiwa akudwala onsene na ale a mizimu yakuipa, mbaenda kuna iye. Onsene a ndzinda agumanyikana pa nsuwo. Iye apulumusa anthu azinji akhali na mautenda akusiyana-siyana.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Yezu abwera kudzatipulumusa, mbatipasa moyo wamaso. Asalonga na ife, aticitira pinthu. Awangisa mebzwalace Simau mbawangisa mautenda akusiyana- siyana. Asathamangisa mizimu yakuipa. Na mwenemo Yezu asatipangiza kuti iye abwera kudzapulumusa munthu wamumphu mbawangisa anthu onsene. Yezu awangisa mautenda mbathamangisa mizimu yakuipa thangwi abwera kudzapangiza kuti ndi Mbuya.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

"Yezu asawangisa mautenda akusiyana-siyana mbathamangisambo mizimu mizinji yakuipa.

5.MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Tinapereka takhuta kuna Yezu anatipulumusa. Na Yezu mbatisalakaneni abale athu ananabva kupha. Tiaoneni. Mpaka na lero Yezu asatiwangisa mbatipulumusa. Tani? Mbatilongeni.

6.Tiphembe:

Mbuya Yezu, imwe mwabwera kudzatipulumusa mautenda akusiyana-siyana mbamuthamangisa mizimu yakuipa. Imwe musatiphata nkono towera kutilamusa, tinakucitani takhuta. Ifembo tisafuna kukutumikirani. Tisafuna kutumikira abale athu, makamaka ale anathabukha. Amen.

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

1. Medzwalace Pedro pakumala kuwangisa acitanji? **R.- Atoma kutumikira Yezu.**
2. Thangwi yanji tisaenda na atenda kuna Yezu? **R.- Towera aawangise mbathamangisira mizimu yakuipa.**
- 3- Pa kuwangisa atenda na pa kuthamangisa mizimu yakuipa. Yezu akhafuna kutipfundisanji? **R.- Akhafuna kutipfundisa kuti iye**
ndi Mpulumusi wa anthu onsene.

**Yezu ati: «Ine ndine nkumbizi wadidi.
Nkumbizi wamaso asafera mabirace.»**

14. YEZU ASAPEREKA MOYO WACE

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

Mbvundzo:

Tisakwanisa kudziwa tani kuti ngana ndi xamwali wathudi?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Juwau 10, 11-12. 14-15.17

Ine ndine nkumbizi wadidi. Nkumbizi wadidi anaperekera moyo wace kuli mabira ace. Mbwenye uyu anakhala nyaganyo, siye nkumbizi tayu, mabira si ace tayu, uyu pa kuona mbindzi, anasiya mabira mbathawa. Mbindzi unanumphira mabira, mbaabalalisa. Ine ndine nkumbizi wadidi. Ine ndisadziwa mabira anga, mabira angambo asandidziwa ine, sawasawa ninga Baba asandidziwa, ine ndinandziwambo Baba, mbandipereka moyo wanga thangwi ya mabira anga. Ine ndinapereka moyo wanga, towera ndiukwate pontho. Thangwi ya ipyo Baba asandifuna.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Nkumbizi wadidi anafera mabirace. Yezu afera anthu onsene. Yezu ndiyedi nkumbizi wadidi. Iye asasalakana mabirace ibodzi na ibodzi. Si nyabasa tayu anaphata basa towera kutambira kobiri. Nkumbizi wadidi asamenyana na mbinzi na mababva. Yezu asatambana na sathani thangwi ya pyonsene pinacita iye sathani towera kuthabusa makhaliro a munthu: utenda, mizimu yakuipa na kufa. Yezu asacita nkondo yakubvunulira anthu mpaka kwafera thangwi yakwaafuna. Iyene ati: nkhaba kufuna kukulu kupita kuferana kuli ale anafunana (Juwau 15, 13). Yezu afa pa ntanda towera kutipulumusa "ndinapereka moyo wanga towera ndidzaone pontho" penepyo asapilongera thangwi ya kufa na kulamuka kwace muli akufa. Phwando ya Paskwa isatikumbusa kuti Yezu atifera tani munthu na munthu muli ife. Afa mbalamuka thangwi akhafuna kuti mamuna peno nkazi akhale na moyo mbakhala na Iye.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Yezu ati: Ine ndine nkumbizi wadidi. Nkumbizi wamaso asafera mabirace.

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Yezu afera mbodzi na mbodzi mwa ife: pikhali iye pantsi pano aphata basa nee kupuma kuphatira anthu. Ifembo tinakwanisa kuphatira basa abale athu ninga Yezu.

6. Tiphembe:

Mbuya Yezu ife tinakusimbani thangwi ndimwe nkumbizi wathu wadidi. Imwe mwatifuna mpaka kutifera towera kutipulumusa. Na tenepa tinakwanisa kupita na imwe kuli moyo wakukhaliratu. Mbuya Yezu ife tinakuperekerani takhuta.

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

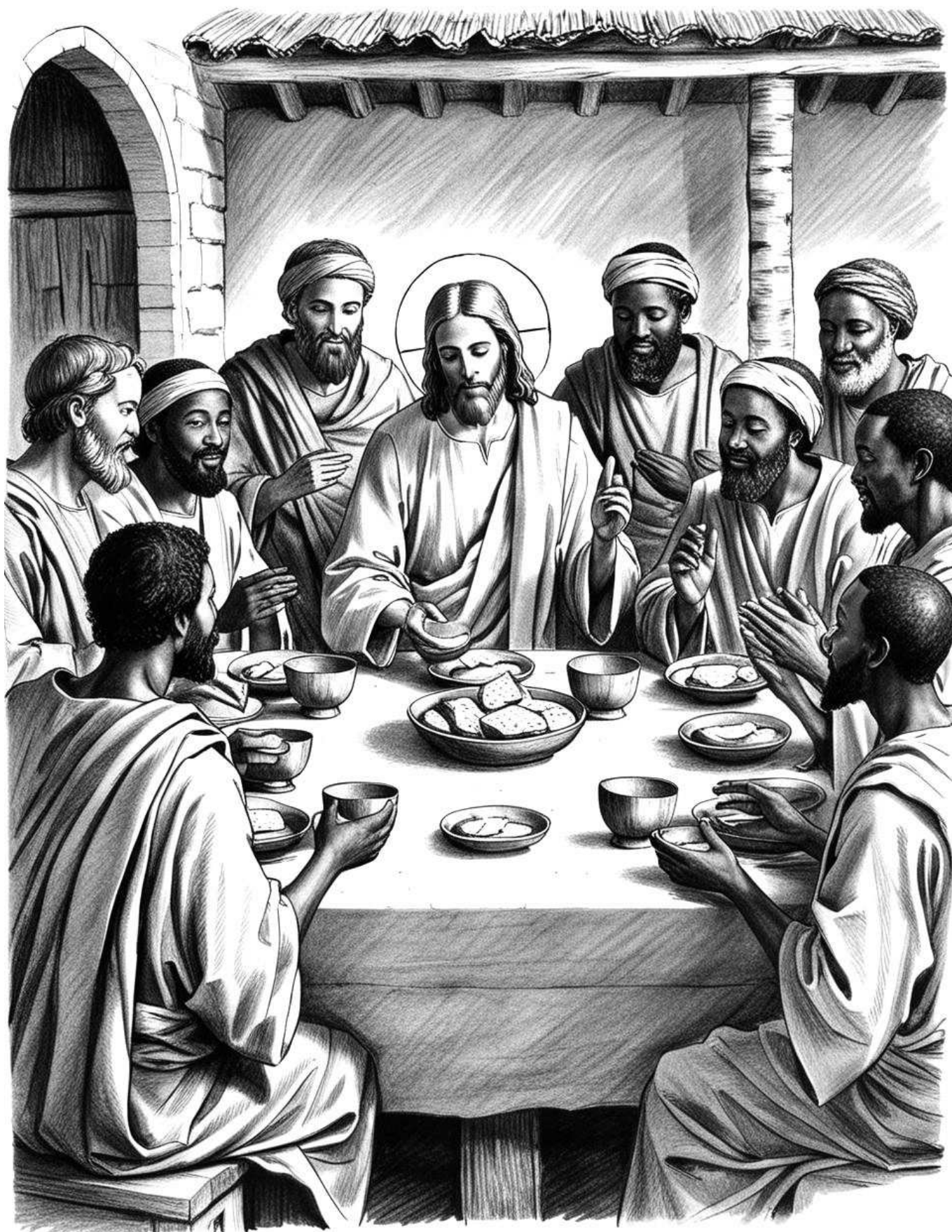
1-Nkumbizi wadidi asacitanji? **R.- Asafera mabirace.**

2-Asacitanji nkumbizi wakuipa? **R.- Asathawa mbinzi. Asasiya mabira, iwo asafa thangwi asadyiwa na mbinzi.**

3-Yezu apangizika tani ninga nkumbizi wadidi? **R.- Afera anthu onsene.**

4-Ndi kufuna kupi kukulu kudatipangiza Yezu? **R.- Atifera pa ntanda towera kutipulumusa.**

5-Thangwi yanji Yezu afa mbalamuka muli akufa? **R.- Afa towera mamuna na nkazi apite na iye ku moyo wakukhaliratu.**

Yezu ati: «Awa ndi manungo anga anaperekeka kuli imwe. Iyi ndi ndiko yacibverano cipswa na Mulungu towera kuti ciropa canga cicololekerwe imwe»

15. Ntsembe ya Yezu: Ukaristiya

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

Mibvundzo:

Pa citawiro ca makholo anthu asapereka ntsembe. Thangwi yangi?
Asaperekerani? Asapereka lini? Ndi midzidzi yangi?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Luka 22, 14-15. 19-20

Pidafika ndzidzi, Yezu akhala pabodzi na anyakupfundza ace towera adye, mbalonga kuli iwo kuti: "Ine ndikhafuna pikulu pyene kudya pabodzi na imwe phwando ya Paskwa ino, mbandidzati kupanwa. Akwatambo nkate, alonga maphembero akucita takhuta, aumenya mbaapasa mbati: "Awa ndi manungo anga anadzaperekwa thangwi ya imwe. Ipi piciteni towera mundikumbukire". Pidamala iye kudya acitambo pibodzi bodzi na Ndiko mbati: "ndiko iyi ndi kubverana kupswa mu Ciropa Canga Cinadzatsanulirwa thangwi ya imwe.

Luka 23, 46

Penepo Yezu agaluza fala mbati: "Baba, m' manja mwanu ndinapereka nzimu wanga". Pidamala iye kulonga ipyo, afa.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Pa mwambo wa makholo, pa ndzidzi wakufunika maka, pasaperekwa ntsembe: pa kubalwa kwa mwana, pakumanga banja, pa kufa munthu,... kutomera pa ndzidzi wa Abraamu, Mose, mbumba ya Israele, ikhapereka ntsembe (nthapulu) kuli Mulungu. Cincino ntsembe yadidi kuli Mulungu, njire ya mwanace, mbodzi ekha, Yezu. Ntsembe iyi ya Yezu zinapita ntsembe zinango zonsene. Si ciropa ca bira peno ca ng'ombe cinatiombola. Ndi ciropa ca Yezu cinatipulumusa (Ahb 9,12). Yezu abwezera pontho cisekesano Mulungu na makholo athu na ife. Yezu atifera pa ntanda ninga ntsembe apereka ciropa cace, ndi ciropa ca cibverano cipswa na cakukhaliratu (ca kuenda na kuenda). Pa ntsiku ya cinai yakucena, mbidzati kufika ntsiku ya Paskwa, Yezu alonga kuli anyakupfundzace; "citani ipi mbamundikumbukira". Pa misa na mafala analongwa na nyantsembe, ndi Yezu ene ali pakati pa ife. Kuthimiza kuziperekeka kuli Babace thangwi ya ife. Iyi ndi Ukaristiya. Na Ukaristiya ife tisaphatana na ntsembe ya Yezu: Towera kupereka takhuta kuli Mulungu, towera tiziperekekembo kuli Mulungu Baba towera tiphatane pontho na Mulungu na abale athu.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Yezu ati: "awa ndi manungo anga anaperekeka kuli imwe". Iyi ndi ndiko ya cibverano cipswa na Mulungu towera kuti ciropa canga cicololekerwe imwe.

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Tinakhala tani na anthu mu Ukaristiya? Pa ndzidzi wakupereka -pereka: Ndisapereka mabasa, ku-sekera na kusukwala kwanga na kwa andzanga. "Awa ndi manungo anga anadzaperekwa thangwi ya imwe. "Ndiko iyi ndi kubverana kupswa mu Ciropa Canga Cinadzatsanulirwa thangwi ya imwe... ndinadzakhala munthu wakufuna kulambira Yezu ali pakati pa ife.

6. Tiphembe:

Hamudatawira tayu ntsembe. Ndiri pano Baba towera kucita kufuna kwanu. (Ahb 10, 5-7).

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

1-Makholo athu akhapereka ntsembe ninga za anabira. Yezu apereka tani kuli Mulungu Babace?

R.- Na manungo na ciropa cace.

2-Yezu alonganji pakumala kumenya nkate? **R.- Awa ndi manungo anga anaperekwa kuli imwe, citani ipi mbamundikumbukira.**

3-Thangwi yangi ntsembe ya Yezu yapita ntsembe zinango zonsene? **R.- Thangwi na ntsembe yace tadziwa cibverano cipswa na Mulungu.**

4-Yezu pa kufa pa ntanda alonganji? **R.- Baba, m' manja mwanu ndinapereka moyo wanga.**

5-Ndi lini peno ndi ndzidzi wangi unaperekeka Yezu ninga ntsembe? **R.- Pa misa.**

**«Anyakutawira onsene asakhala ninga
abale, asaphembera pabodzi.
Asagawana nkate, mbaphembera pabod-
zi. Mbaikha pabodzi pyonsene pina iwo»**

16. KUGAWANA KWA PINTHU KULI AKRISTU AKUTOMA

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

Mbvundzo:

pasacitwanji towera kukhala na cibverano cadidi mu ubale?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Macitiro 2, 42.44-47

Iwo hakhaleka kubva mafala a apostolo tayu, akhaenda ku nsonkhano, akhagawirana mikate mbalanga maphembero. Anyakutawira onsene akhakhala pabodzi pene. Pinthu pyawo akhapi-tonga pabodzi pene. Akhagulisambo pinthu pyawo na upfumi wawo, mbapigawira kuli onsene ninga mukhafunikira ipyo. Ntsiku zonsene akhakhala pabodzi pene mu templu, mbabvera-na pyadidi. Mbamenya mikate pa nyumba nyumba; akhadya cakudya cawo na kukomerwa mbapfulika mu ntima. Iwo akhasimba Mulungu, mbalemedza anthu onsene. Mulungu ainjipisa ntsiku zonsene anthu akhatoweza njira ya Cipulumuso.

3. "MBATIBVESENI MAFALA AWA"

Akristu akutoma akhakhala na makhaliro mapswa akukhala pabodzi pene. Makhaliro anewa akhadzumisa anthu a pa cisa .Luka asatixululira makhaliro anewa mapswa mu bukhu ya macitiro (mabasa) a apostolo. Akhaphembera pabodzi. Akhabva mafala a apostolo, mbagawana pyonsene pikhali na iwo, akhakhala ninga abale. Akhacita umboni pabodzi pene wakulamuka muli akufa kwa Yezu mbalanga kuti aciri m'maso. Akristu akutoma atambira mphambvu za Nzimu Wakucena. Akhakomerwa na kubvesera Yezu. Thangwi ya penepyo akhakwanisa kukhala ninga abale wa mudzi ubodzi ene mbagawana pyonsene. Ubale wenewu unatitambira lero ndi nsoka wa akristu. Iwo ndi ubale upswa na wakusiyana na ubale unango. Usatawira Yezu adafa mbalamuka muli akufa thangwi ya ife, usaphembera pabodzi mbukula na kugawana pinthu na nsisi.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Anyakutawira onsene asakhala ninga abale, asaphembera pabodzi. Asagawana nkate, mbaphembera pabodzi. Mbaikha pabodzi pyonsene pina iwo.

5. MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Kugawana pinthu, pereka –pereka muoni, phindi yacikhumi ya pinaphata ife, mabasa pa nsoka, ndi pidzindikiro pinapangiza kuti ndife ubale ubodzi ene, nsoka wa akristu.

6. Tiphembe

Mbuya Yezu, ife tinakuperekerani takhuta thangwi imwe muli pakati pa ife. Imwe mwaikha ci-funano mu ntima mwathu na muli abale athu. Tipfundiseni tidziwe kukhala pabodzi, tiphembere pabodzi mbatigawana pinthu. Mbuya Yezu, Tinakucitani takhuta thangwi muli pakati pa ife.

MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

- 1-Akhaoneka tani kuti akristu akutoma akhakhala akuphatana? **R.- Akhafika na kwero pa katekeze. Akhadya pabodzi, akhaimba pabodzi, akhaphembera pabodzi, mbakhala ninga abale.**
- 2-Thangwi yanji akristu akutoma akhapasana ukulu? **R.- Towera kuona pinafunika pa nsoka.**
- 3-Thangwi yanji akhafunana onsene? **R.- Akhaphembera pabodzi, akhagawana pikhali na iwo, akhafunana mbakhala akuphatana.**
- 4-Thangwi yanji akristu akutoma akhakwanisa kugawana pinthu pyawo mbakhala ninga abale? **R.- Thangwi akhafuna Yezu mbambvesera mafala ace.**

**«Babanga anadzatuma na Dzina yanga
Nzimu wakucena.
Iwo unadzakuphedzani»**

17. YEZU ASATIPASA NZIMU WAKUCENA

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

Mbvundzo:

Mbvundzo:Kazinji kene tisabva kuti: “uko kuna nzimu wakuipa” ndiko kubvekanji kweneko? Tisatawira kuti mizimu ya makholo athu iri kufamba-famba pakati pa ife, ife hatisaiona tayu.

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Juwau 14, 15-17.26

“Imwe mungandifuna, munadzatawira mwambo wanga. Inembo ndinadzamphemba Baba, penepo Baba anadzakupasani nkhobswe unango towera akhale na imwe kuenda na kuenda. Iye ndi Nzimu wa udidi; anthu a pantsi pano anacimwana kuutambira thangwi iwo hanauona tayu, nee hanaudziwa tayu. Mbwenye imwe musaudziwa thangwi iwo usakhala cifupi na imwe mbukhalambo mwa imwe. Mbwenye nkhobswe, Nzimu Wakucena, unadzatumwa na Baba na dzina yanga, uyu unadzakupfundisani mbukukumbusani pyonsene pidakupangani ine.

Rm 8, 14-17

Anthu anatsogolerwa na nzimu wa Mulungu ndiwo ana a Mulungu, thangwi imwe hamudatambira nzimu wa ubitxu towera mukhale na mantha tayu, mbwenye mwatambira nzimu wa ana akubvera Mulungu unatilongesa "Abba" - baba-, Nzimu uyu pabodzi na nzimu wathu ndiwo amboni kuti ndife ana a Mulungu. Na kukhala ife anace tinatambirambo mpfuma yace, ife pabodzi na Kristu nanathu, male tingapirira nyatwa pabodzi na iye, towera tionembo mbiri pabodzi na iye.

3. “MBATIBVESENI MAFALA AWA”

Yezu asatiphemba kuti tibvesere mafala ace towera titambire nzimu wace.Mafala a Yezu si akukhonda kunensa kubveka mambo onsene tayu.Na Nzimu wa Yezu tisadziwa kuti ndi ninji cadidi , ndi ninji camaso.Hatinafamba n’cidima tayu , mbwenye pa cedza.Nzimu wa Yezu usatifungula maso towera tione njira ya moyo.Nzimu wa Yezu husatidodomesa tayu.Iwo usatisogolera mbatibvesa mafala a Yezu. Ife tingabvesera mafala a Nzimu wa Yezu tinakwanisa kukhala akubverana muna ife.Mbatiphatana mu ubale. Nzimu wa Yezu usatiombola.Hatinakhalabve adzakazi a kugopa na uipi tayu.Nzimu wa Yezu usatikhalisa ana a Mulungu.Mbatilekeni kugopa Mulungu thangwi iye asatifuna ninga anace.Tinakwanisa kuncamera “Baba wathu”.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

Babanga anadzatuma na Dzina yanga Nzimu wakucena. Iwo unadzakuphedzani.

5.MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Mbatikhaleni na anthu pa misonkhano yonsene ya pa nsoka (maphembero, kubva mafala a Mulungu, maguma, katekeze) towera kubva basa inafuna kutipasa Nzimu towera tiicite.

6.Tiphembe:

Mbuya Mulungu, ife ndife ninga mazimola.Nsolo wathu wacepa towera kukudziwa na kubva mafala anu.Mbwenye mwatitumira nzimu wanu.Iwo ndi nkwewezi wathu na cedza cathu, pyamaso pyathu.Ife tinakucitani takhuta.Ife tinakuphembani Mbuya:Towera kuti Nzimu wanu ukhale mu nzeru zathu, mu ntima mwathu na pa makhaliro athu kuenda na kuenda.

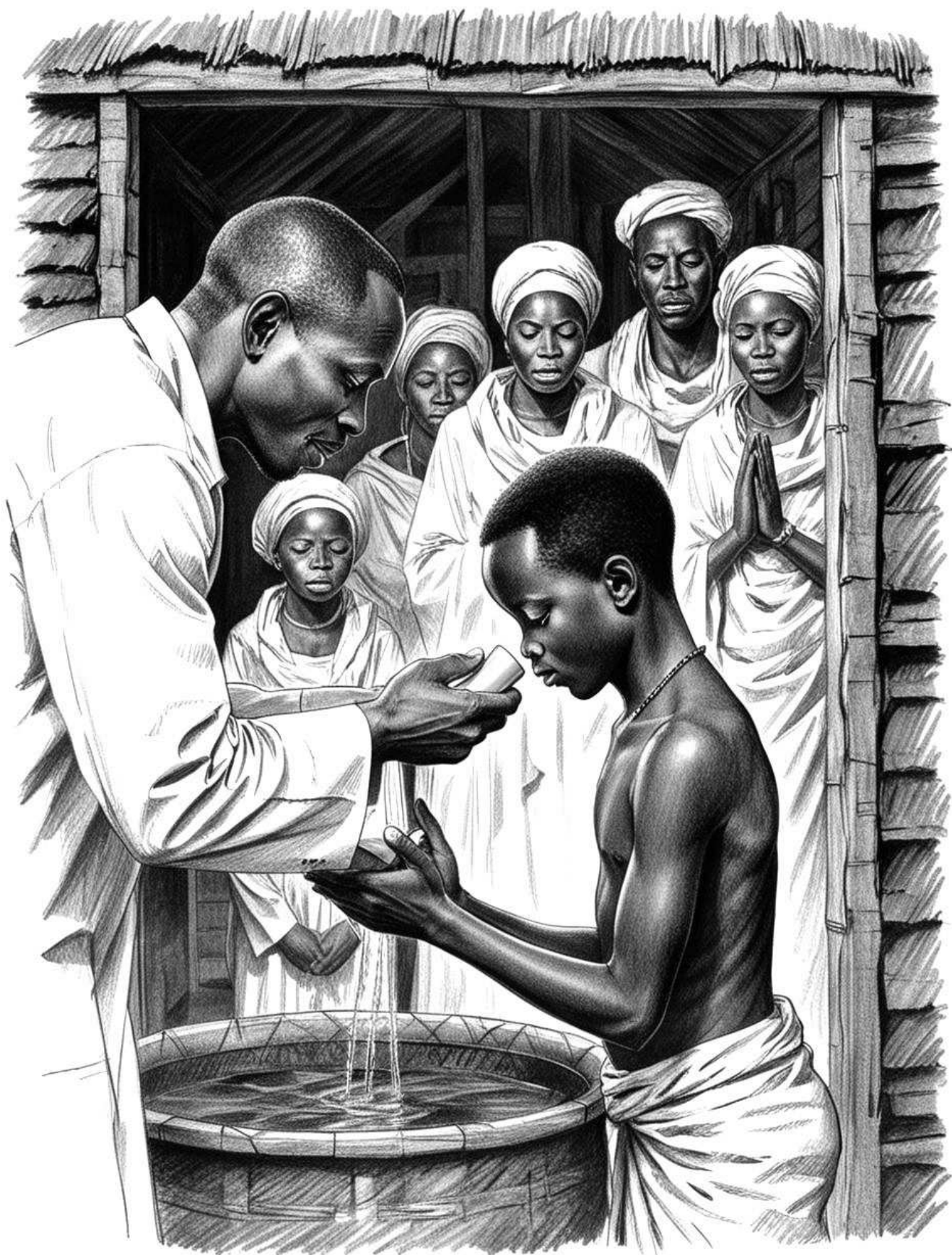
MAKUMBUKIRO A MAPFUNDZIRO

1-Mulungu Baba atitumira ani towera kutiphedza? **R.- Nzimu Wace Wakucena.**

2-Ndzakazi asacitanji pana mbuyace ? **R.- Asabvera.**

3-Ine, ndingakhala na Nzimu wa Yezu, ndinancamera tani Mulungu? **R.- Baba.**

4-Nzimu Wakucena usacitanji muli ife ? **R.- Usatiombola. Usatifungula maso. Mbutikhalisa ana a Mulungu.**

**«Tembenukani, mbamuphinduza
makhaliro anu.
Tambirani batismu na dzina ya Yezu»**

18. NTSIKU IBODZI UNADZATAMBIRA BATISMU

Makumbukiro a mapfundziro a nduli

1-MBATISASANYIKENI TOWERA KUTAMBIRA MAFALA A MULUNGU

Mibvundzo:

Ngakhala kuti ntsiku ibodzi usatongwa kucita ulendo wa kuenda kutali, kwakukhonda kudziwika, usatongwa kucitanji ? Unaphembanji? Thangwi yanji usatongwa kuphemba penepyo pyonsene?

2- MBATIBVESERENI MAFALA A MULUNGU

Macitiro 2, 37-38

Anthu adabva ipyo acinyuka mu ntima mwawo, mbalonga kuli Pedro na kuli apostolo anango: “Abale athu ticitenji, mphapo?” Pedro atawira kucita: “Mucinyuke, mbamutambira batismu na dzina ya Yezu Kristu, towera kulekerwa madawo anu, mbamupabswa muoni wa Nzimu Wakucena.

3. “MBATIBVESENI MAFALA AWA”

Pa tsamba iyi ya mafala a Mulungu, taona kuti anthu atayika nzeru. Nkhabe kudziwa kuti anacitanji. Apha Yezu, Pedro asalanga: Tembenukani, mbamuphindudza makhaliro anu. Malangiro a Pedro, asatilangambo ife lero. Towera kufamba na Yezu pisafunika kutembenuka mbatiphindudza makhaliro athu, mbatitambira batismu. Yezu asakubvundza: Usafuna kukhala mwana wa Mulungu ? Usafuna kunditowera mbuphatana na ine kuenda na kuenda? Iwe wapfundza kale kudziwa Yezu, pinakucitira Iye usadziwambo kale pinankomera na pinadikhira iye kuli iwe. Ngakhala usafuna kuthimiza kufamba na njira ya Yezu, usatongwa kutoma ukatekumeno towera ntsiku ibodzi utambire batismu. Na tenepo unadzatambira Nzimu Wakucena mbadzakuphedza kukhala nkristu wadidi.

4. MBATIYIKHENI MU NSOLO MWATHU MAFALA AWA

“Tembenukani, mbamuphindudza makhaliro anu. Tambirani batismu na dzina ya Yezu”.

5.MBATITOWEZENI MAFALA AWA

Usafuna kufikira kutambira batismu ? Nyerezera pyadidi penepyo sumana ino yonsene. Ungakhala usafuna, phemba towera upite pa katekeze ya akatekumeno.

6.TIPHEMBE:

Mbuya Yezu, imwe musadziwa kuti ndisakufunani. Ndiphedzeni kuphindudza makhaliro anga. Ndisafuna kuthimiza kufamba na imwe mpaka kufika ntsiku ya batismu. Ine ndisadziwambo kuti musandifuna. Ine ndisakukhulupirani mbandidziwa pyadidi pyene kuti munandiphedza.

MAPHEMBERO AKUSIYANA-SIYANA

MAPHEMBERO AKUSIYANA-SIYANA

Na dzina ya Baba Na Dzina ya Baba, na ya Mwana, na ya Nzimu Wakucena. Amen.

BABA WATHU

Baba wathu muli kudzulu, dzina yanu ikhale na mbiri. Dziko yanu mbidze kuna ife. Kufuna kwanu kucitike pantsi pano ninga kudzulu. Tipaseni lero kudya kwathu kwa ntsiku zonsene. Tilekereni madawo athu ninga ifembo tinalekera andzathu madawo awo. Lekani kutileka mbatitaika; tipulumu-seni m'pyakuipa. Amen.

MWENYI MARIYA

Mwenyi Mariya, wakudzala na nkhombo, Mulungu Mbuya ali na imwe, Waku-simbwa ndimwe pakati pa akazi, Waku-simbwambo ndi mwana wa m'mimba mwanu, Yezu. Mariya wakucena, mama wa Mulungu, Phemberani ife anyakwipa, cincino na ntsiku ya kufa kwathu. Amen.

MBIRI KULI BABA

Mbiri kuli Baba, na kuli Mwana, na kuli Nzimu Wakucena, ninga pakutoma, mbikhale cincino, na ntsiku zonsene zakukhaliratu. Amen.

KULI ANJU MUONERI

Anju wakucena wa Mulungu, muoneri wanga wadidi, thangwi Mulungu andipereka kuli imwe, lero na ntsiku zonsene, munditonge, mundisogole-re, mundionere, mbamundimwinika. Amen.

MAPHEMBERO KULI ANYAKUFA

Apaseni Mbuya kupuma kwkukhonda mala, mwamwinike na cedza cakukhaliratu. Apume mbasadzaya pyawo. Amen

KUMOYOKA KWA ANJU

Anju wa Mulungu ampanga Mariya: Iye amita mimba na nkhombo za Nzimu Wakucena Mwenyi Mariya....

-Ali pano nzakazi wa Mulungu: Mbapicitwe kuli ine ninga mudandipangira Imwe. Mwenye Mariya....

Mwana wa Mulungu acitika munthu. Mbakhala na ife. Mwenyi Mariya...

Phemberani ife, Mama wadidi wa Mulungu. Towera tikwanise Kutambira pidatipanga Kristu.

TIPHEMBE:

Mwinikani Mbuya, mitima yathu na nkhombo zanu. Pidamala ife kudziwa na mafala a Anju kuti Mwananu Yezu Kristu acitika munthu, tipaseni kuti, thangwi ya kupanwa kwace pa ntanda, tikwanise kuona mbiri yakulamuka muli akufa. Na Yezu Kristu Mbuyathu. Amen.

MOYONI NYANYI (RAYINYA)

Moyoni Nyanyi Mama wa Ntsisi, moyo, wakudzipirwa kudikhira kwathu, moyoni, kuli imwe tinakhuwa, anyaku-suwa ife, ana a Eva. Tinakucemerani mbatibuulira bmbaatirira pantsi pano pa misozi, Imwembo, mbunuliri wathu mutiyang'ane na maso anu awa a ntsisi. Zingamala nyatwa zathu pantsi pano tipangiseni Yezu, mwana waku-simbwa wa m'mimba mwanu. Ndimwe wakukhulupirwa, mwali Mariya. Phemberani ife mama Wakucena wa Mulungu. Towera tikwanise kutambira pidatipanga Krsitu.

MAPHEMBERO A MACIBESE

Mulungu wanga, ndinakulambirani, mbandikufunani na ntima wanga won-sene. Ndinakucitani takhuta thangwi yakundikhalisa nkristu, mbamundikoya masiku adamala. Kuli Imwe ndinapereka moyo wanga na mabasa anga onsene a ntsiku ya lero. Mundipase

nkhombo za kukhonda kudawa pa maso panu,towera kukupasa mbiri. Nkhombo zanu zikhale na ine kuenda na kuenda pabodzi na ale onsene anandifuna.

MAPHEMBERO A MASIKU

Mulungu wanga,ndinakulambirani, mbandikufunani na ntima wanga wonsene.Ndinakucitani takhuta thangwi yakundikhalisa nkristu, mbamundikoya ntsiku ya lero idamala. Ndirekereni madawo anga adacita ine lero, ngakhala kuti ndacita pyadidi pitawireni.Ndionerani Mbuya pa kupuma kwanga, mbamundibvunulira pyakuipa pyonsene pya masiku anu. Nkhombo zanu zikhale na ine kuenda na kuenda pabodzi na ale onsene anandifuna.

MATXUNYUKIRO

Mulungu, Mbuya,ndachinyuka pyakuipa pyanga pyonsene pidacita ine.Na kupicita ndapwaza imwe,Baba na Mbuyanga wakufunika kakamwe.Ndachinyuka Mbuya, ndiphedzeni na nkhombo zanu ndilekeretu kucita pyakuipa pyonsene. Ndisaphemba mbandikhira kulekerwa kwa madawo anga na ntsisi zanu. Amen.

MACUNYUKIRO (Mang'no)

Mulungu, thangwi ndimwe wadidi kaskamwe, Ndacinguka pyakuipa pidacita ine, Ndiphezeni ndilekeretu kupicita pontho. Amen.

BWE RANI, NZIMU WAKUCENA

Bwerani, Nzimu Wakucena. Dzadza ni mitima mwa anyakutawira anu na moto wa acifunano. Tumani, Mbuya, Nzimu wanu, pyonsene pinadzacitika. Munadzaphinduza pantsi pano. Tiphembe: Mbuya, mudapfundisa mitima ya anyakutawira anu na ceza ca Nzimu wakucena, citani kuti tifune mwadidi mwene pinthu pyonsene ninga munapifunira nzimu wenewu towera tibalanga-

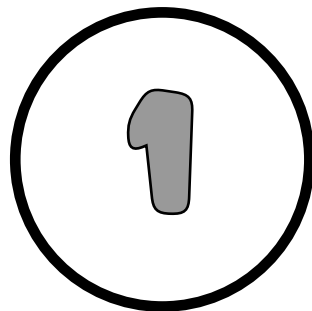
bzwe nawo kuenda na kuenda.Na Yezu Kristu Mbuyathu.Amen.

MAPHEMBERO A KATEKEZE MBIDZATI KUTOMA

Ife tinakusimbani Mbuya Yezu Kristu,thangwi mwaticemera mbamutigumanyiza pano,towera tikule mbatiwanga mucitawiro, ife tinakuperekerani takhuta thangwi ya katekista wathu anakuphatirani basa na kutipasa nzeru za njira ya kuenda kagumanikana na Mulungu.Ife tisakuphembani kuti mufungule mitima yathu, nzeru zathu, maso athu na makutu athu towera tikwanise kucita cifunano camaso na ca udidi wa Mulungu Babathu.Towera pakumala katekeze tibwerere ku nyumba na cikhulupiro ca kutowera njira yanu ninga mudacitira apostolo, mbatisaka kukhala amboni a mphan-gwa zadidi,na anyakumwaza a mphan-gwa zanu.Amen.

MAPHEMBERO A NTENDERE

Mbuya,ndiciteni ntumiki wa ntendere wanu, Pana nyongo, ndiende na ufuni. Pana nthonga, ndiende na ulekeri, Pana cigawano, ndiende na ciyanjano, Pana penulwa, ndiende na citawiro, Pana soweka cidikhiro, ndiende na cidikhiro, Pana sukwala anthu, ndiende na kusekera, Pana cidima, ndiende na ceza, Mpfundisi,citani kuti ine ndisake makamaka kubalangaza kupita kubalangazwa: Kubvera kupita kubverwa, Kufuna kupita kufunwa, Thangwi ndi pakupasa panatambirwa, Thangwi ule analekera, analekerwa na andzace, Ndi pa kufa panakhala munthu na moyo wa kuenda na kuenda.Amen.

Arkidiocese ya Beira

UKATEUKMENO

Malemba awa ndi macinjiro a bhuku ya katekezi «Venez»,
ya diocese ya Maroua-Mokolo
(ndzinda wa kunkhomu na kumakwiriro kwa Camarões).